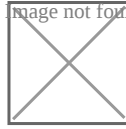

Ο προφήτης Ηλίας

/ [Πεμπτούσία](#)

image not found or type unknown

Ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς, μιλώντας γενικά για τους προφήτες, όπως και τους Πατέρες της εκκλησίας επισημαίνει: «ο Θεός τους Προφήτας και τους Πατέρας εις ποδηγίαν ημών ανήγειρεν και σημεία και τέρατα έδειξεν ημίν δι' αυτών, όπως αν ορθώς αναγάγη ημάς προς την πίστιν».

Οι Προφήτες όπως και οι Πατέρες της εκκλησίας είναι ουσιαστικά το δώρο του Θεού προς τους ανθρώπους, διότι αυτοί μας οδηγούν προς την αληθινή πίστη και επιπρόσθετα μέσα από τα θαύματα που ενεργούν, πιστοποιούν εμπειρικά την παρουσία του Θεού ανάμεσά μας.

[elijah2](#)
image not found or type unknown

Ένα τέτοιο δώρο Θεού προς τους ανθρώπους υπήρξε και ο προφήτης Ηλίας ο Θεσβίτης που λεγόταν έτσι, γιατί καταγόταν από την πόλη Θεσβί της περιοχής Γαδαάδ και ανήκε στη φυλή Νεφθαλίμ. Ζει επί εποχής του βασιλέα Αχαάβ και της βασίλισσας Ιεζάβελ. Η Ιεζάβελ γυναίκα ειδωλολάτρισσα συνάμα όμως και δυναμική, αυτή ουσιαστικά διοικεί τον Ισραηλιτικό λαό εν ονόματι του αδύναμου από άποψη χαρακτήρα συζύγου της. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να επιβληθεί η ειδωλολατρία σε όλο το βασίλειο του Ισραήλ. Αναφέρεται χαρακτηριστικά στο Γ' βιβλίο Βασιλειών: «και εποίησεν Αχαάβ άλσος και προσέθηκε Αχαάβ του ποιήσαι παροργίσματα του παροργήσαι Κύριον τον Θεό του Ισραήλ και την ψυχή αυτού εξολοθρευθήναι. Εκακοποίησεν υπέρ πάντας τους Βασιλείς Ισραήλ τοις γινομένοις έμπροσθεν αυτού». Επιβάλλεται λοιπόν η λατρεία στον ψευτοθεό Βάαλ, ενώ συνάμα ο Αχαάβ κατασκευάζει άγαλμα της ψευτοθεάς Αστάρτης σε ιερό ειδωλολατρικό δάσος. Επικρατεί παντού ανηθικότητα και έκπτωση ηθών. Θα έλεγε κανείς πως στην προκειμένη περίπτωση ισχύει η θέση του αγίου Συμεών του νέου Θεολόγου που λέει χαρακτηριστικά: «εις τοσαύτην άγνοια Θεού και των θείων αυτού εντολών κατηνέχθησαν οι άνθρωποι, ώστε την τιμήν, ην ώφειλον απονείμει Θεώ απένειμον τη ορωμένη κτίσει και θεοποιήσαντες τα αισχρά πάθη ταύτα και προσεκύνησαν». Πλήρες λοιπόν πνευματικό σκοτάδι.

Σε αυτή την κατάσταση εμφανίζεται ο προφήτης Ηλίας, ο οποίος εμπορούμενος από θείο ζήλο διατάσσει ώστε να επέλθει πλήρης ανομβρία, που είχε σαν

αποτέλεσμα να ενσκήψει λιμός σε όλη τη χώρα. Αναφέρεται χαρακτηριστικά: «Ὁ Κύριος ὁ Θεὸς τῶν Δυνάμεων, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ὡ παρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ, εἰ ἔσται τὰ ἔτη ταῦτα δρόσος καὶ υετός, ὅτι εἰ μὴ διὰ στόματος λόγου μου».

Φοβερό πράγμα ὄχι μόνο διατάσσει ὥστε νὰ μὴν πέσει σταγόνα βροχῆς, ἀλλὰ δηλώνει πως μόνο με δική του προσταγή θὰ βρέξει. Στὴν προκειμένη περίπτωση ὁ προφήτης Ἠλίας μας δίνει τὴ διάσταση τῆς ὄντολογικῆς καὶ ὄχι ἀπλᾶ τῆς ἠθικῆς διάστασης τοῦ ἁγίου. Ὁ Ἅγιος εἶναι θέσει καὶ ἐνεργεία Θεός. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸν λόγο καὶ κατὰ τὴ θεολογία τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητῆ: «ὅσα ὁ Θεός, οὕτως καὶ ὁ κατὰ χάριν τεθεωμένος δίχα τῆς κατ' οὐσίαν ταυτότητος».

Ακριβῶς μέσα ἀπὸ αὐτὸ τὸ πρίσμα καὶ ἀπὸ αὐτὴ τὴ διάσταση ἐνεργεῖ ὁ προφήτης Ἠλίας, γιὰ νὰ συνετίσει τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς του, ποὺ δυστυχῶς στὴ συντριπτικὴ πλειοψηφία τοὺς παρασύρθηκαν στὴν εἰδωλολατρία καὶ τὴν ἀνηθικότητα. Λέει χαρακτηριστικὰ γι' αὐτὸ ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «ἐγένετο τοίνυν λιμός χαλεπός καὶ λιμῶν ἀπάντων πικρότατος καὶ τούτον ἤγαγεν ὁ Μέγας Ἠλίας καθάπερ τινὰ φοβερόν οἰκέτην καλέσας, ὥστε τοὺς συνδούλους τὸν Δεσπότην υβρίζοντες σωφρονήσαι».

Ὁ ἱερός Χρυσόστομος τονίζει ἐπίσης πως στὸν ὅλο βίῳ τοῦ προφήτη Ἠλία εἶναι ἐμφανὴς ἡ θεία πρόνοια. Στὴν ἀρχὴ διατρέφεται ἀπὸ κοράκια καὶ ὕστερα ἀπὸ μία χήρα γυναῖκα στὰ Σαρεπτά τῆς Σιδῶνος. Με αὐτὸν τὸν τρόπο λέει ὁ ἱερός Πατήρ, δείχνει ὁ Θεός τὴν ἀγάπη του πρὸς τὸ πρόσωπο τοῦ Προφήτη. Πρῶτα τὸν υπηρετεῖ ἡ ἀλόγος φύση καὶ ὕστερα ἡ ἔλλογος φύση. Λέει καὶ πάλιν «διὰ τούτο αὐτὸν πρόταιρον διὰ τῶν κοράκων ἐθρεψε μονουνοχί πρὸς αὐτὸν λέγων. Εἰ τὴν ἀλογὸν φύσιν ξενοδοχήσαι σε παρασκεύασα, πολλῶ μάλλον ἡ λογικὴ πεισθήσεται τούτο». Εξάλλου ἡ παρουσία του στὰ Σαρεπτά τῆς Σιδῶνος κατὰ τὸν ἱερό Χρυσόστομο προεικόνιζε τὴν τιμὴν ποὺ θὰ ἐλάμβανε ὁ Χριστός ἀπὸ τοὺς ἐθνικούς καὶ τὴν ἀπόρριψή του ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους. Λέει χαρακτηριστικὰ: «ὅταν οὖν ἴδῃς τὸν Χριστὸν ἀπελαυνόμενον μὲν παρ' αὐτῶν, υποδεχόμενον δὲ παρὰ τῶν ἐθνῶν, ἄνωθεν τοὺς τύπους καταμαθῶν μὴ θαυμάσης ἐπὶ τῆς τοῦ πράγματος ἀληθείας». Στὰ Σαρεπτά λοιπὸν τῆς Σιδῶνος διατρέφει θαυματουργικὰ μία χήρα γυναῖκα μετὰ τὰ ὀρφανὰ τῆς, ἀνιστὰ μάλιστα ἐκ νεκρῶν καὶ ἓνα παιδί τῆς ποὺ πέθανε. Τέλος ὅταν με θαυματουργικὸ τρόπο ζητᾷ νὰ ἀνάψει τὰ ξύλα τῆς θυσίας πρὸς τιμὴν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἐκφράζει τὴ θλιβερὴ διαπίστωση: «ἐγὼ υπολέλειμμαι προφήτης τοῦ Κυρίου μονότατος». Μόνος σὲ ἀντίθεση με τοὺς τετρακόσιους πενήντα προφῆτες τοῦ Βάαλ καὶ τοὺς τετρακόσιους προφῆτες τῆς Ἀστάρτης καὶ ὅμως τελικὰ θριαμβεῦει ἐπὶ τοῦ κακοῦ καὶ διὰ τοῦ θαύματος διαλαλεῖ τὴν παρουσία τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ.

Θαυμαστό υπήρξε καὶ τὸ τέλος τῆς ἐπίγειας ζωῆς του. Ὡς γνωστό ὁ Προφήτης

Ηλίας δεν απέθανε, αλλά αναλήφθηκε στους ουρανούς. Συγκλονιστική είναι η αφήγηση της ανάληψής του, όπως αυτή περιγράφεται στο Δ' βιβλίο των Βασιλειών: «και εγένετο αυτών πορευομένων επορεύοντο και ελάλουν· και ιδού άρμα πυρός και ίπποι πυρός και διέστειλαν ανά μέσον αμφοτέρων και ανελήφθη Ηλίου εν συσσεισμό ως εις τον ουρανόν».

Κατά τους Πατέρες της εκκλησίας ο προφήτης Ηλίας είναι τύπος Χριστού. Προφήτης και κριτής ο Ηλίας; Το ίδιο και ο Χριστός. Τον θάνατο ενίκησε ο Χριστός; Αναλήφθηκε ο Ηλίας. Εις τα έθνη στάληκε ο Χριστός, σαράντα μέρες ενήστευσε; Το ίδιο και ο προφήτης Ηλίας.

Επιπρόσθετα κατά τον άγιο Γρηγόριο τον Παλαμά υπήρξε πρότυπο νίψης και άσκησης. Σε ένα λόγο του «περί νηστείας» θα πει: «Ηλίας προκαθαρθείς τη νηστεία θεόπτης εγένετο». Τέλος ο ίδιος αυτός πατέρας της εκκλησίας μας, σε ένα λόγο του στην «Μεταμόρφωση του Σωτήρα» αναφέρει ότι: «Μωυσής και Ηλίας εμφανίζονται τω Κυρίω οι πάντων των ανθρώπων ασκήσαντες την νηστείαν και την προσευχήν δυκνείντες ούτω το συνοδόν και φιλάλληλον τούτων».

Για όλους τους πιο πάνω λόγους η εκκλησία τιμώντας τη μνήμη του ψάλλει: « ο ένσαρκος άγγελος, των προφητών η κρηπίς, ο δεύτερος πρόδρομος της παρουσίας Χριστού, Ηλίας ο ένδοξος, άνωθεν καταπέμψας Ελισσαίω την χάριν, νόσους αποδιώκει και λεπρούς καθαρίζει· διό και τοις τιμώνσιν αυτόν βρύει ιάματα».

Πηγή: Διμηνιαία έκδοσις Ιεράς Μητροπόλεως Λεμεσού, Παράκληση, έτος 13^ο, τεύχος 73^ο, Ιούλιος – Αύγουστος 2013, σελ. 7-8.